

עלון שבועי נחלת שדה

חידושי תורה בדרך הדרוש
והאגדה על פרשת השבוע

מאת מחבר סדרת הספרים "נחלת שדה" על התורה והמועדים

271 ק"מ 098 ויקרא תש"ס חנה ו' תל"ו 271

לתגובות/הערות/דרשות והרצאות ניתן לפנות לטלפון – 050-4145482,

ניתן לקבל את העלון במייל etayba1@gmail.com

הנושא: סגולת חודש ניסן

זרם על מי מנוחות. לימים, סיימה המלכה לתפור את בגד המלכות, והביאה אותו לפני המלך אשר שמח שמחה גדולה. אולם בתוך השמחה היה גם עצב, באומרו: 'כל זמן שהייתה עסוקה בהכנת הבגד, היה ביננו שלום, ומעתה שסיימה, פוחד אני שמא יחזרו המריבות והמחלוקות כפי שהיה לפני כמה חודשים'. מסיימים רבותינו את המשל: 'כך אמר הקב"ה בהקמת המשכן - כל זמן שעם ישראל היו עסוקים בבנין המשכן, לא היו מתלוננים עליי, ומעתה שסיימו צועק הקב"ה: 'זי' שמא יחזרו לסורם הרע'.

הסיבה לחטאו של האדם היא הבטלה והשעמום, כשיש לו זמן מיותר, מתבטל ומשתעמם אז שולט עליו יצר הרע ומפילו.

אולם חודש ניסן מרובה הוא במצוות: נקיון הבית לפסח, הקניות המרובות לחג, אפיית מצות, ממילא אין לאדם זמן לחטוא, ולכן חודש ניסן הוא חודש של רחמים גמורים.

לכן אם אדם ימלא את זמנו גם בחודשים אחרים כמו בחודש ניסן, הוא יכול להפוך שגם שאר החודשים יהיו חודשים של רחמים כמו חודש ניסן, וזה הסוד של הצדיקים שיכולים בחודש ניסן להפוך את שאר החודשים מגבורות לרחמים, היינו, שלומדים מחודש ניסן, חודש המלא במצוות שהסוד הוא אם אדם מרבה בקיום מצוות מנצל את זמנו כראוי, אזי לא יבוא לידי חטא וממילא ימשיך רחמים לעולם.

מסופר בספר האיש על החומה (ח"ב עמ' 33) על השאגת אריה, שכאשר עמד להיפטר מן העולם, הגישו לו סידור כדי שיאמר וידוי קודם מיתתו. הרים השאגת אריה את ידיו, ואמר: ידיים אלו יעידו עלי, שאיני צריך לומר וידוי כיון שלא היה לי זמן לחטוא.

וכן מובא בספר אמת ואמונה (עמ' נ"ג) על הרה"ק מקוצק ז"ע, שהיה נוהג לומר לחסידיו: איני מבקש ממכם שלא תחטאו בגלל שאינכם רוצים לחטוא. אלא, אני מבקש ממכם שלא תחטאו כיון שלא יהיה לכם זמן לחטוא.

והרה"ק מקוצק הביא לכך ראייה מדברי הגמ' בסוכה (ז). שאומרת: אויר פוסל בשלושה וסכך פוסל בארבעה. ולכאורה, היה צריך להיות להיפך שסכך פוסל פסלותו תהיה יותר גדולה וחמורה מאויר שאין בעצמותו כל פסול? אלא מלמדנו, שההולך בטל גרוע יותר מן הפסול, ולכן פוסל האויר גם בשיעור קטן יותר.

התרופה הטובה ביותר, נגד יצר הרע היא 'ניצול הזמן'. כיון ש"הבטלה מביאה לידי זימה" (משנה כתובות נט).

בספר פרי עץ חיים (שער ראש חודש פרק ג') כתב, ששם הו"ה ברוך הוא יש לו י"ב צירופים, ובכל חודש שולט צירוף אחד מ"ב צירופי הו"ה הנזכרים בתיקוני הזוהר (דף י.), וכתב בספר משנת חסידים, שבכל ראש חודש יש לכוין במוסף באמירת "ברוך אתה ה' מקדש ישראל וראשי חודשים". את צירוף הו"ה של אותו חודש.

וכתב בספר קב הישר (תחילת פרק פ"ח), וז"ל: כי י"ב צירופי הו"ה הן, ועל כל חודש מאיר ניצוץ צירוף הו"ה ועל חודש ניסן מאיר שם הו"ה כפשוטו וכתבו, וכשמסתחף לצירופי הו"ה מורה על קצת מניעות רחמים גמורים, משא"כ שם הו"ה ביושר וכסדר, אז הוא מורה על רחמים גמורים. ע"כ.

אולם בספר מאור ושמש (פרשת בא) מוסיף על כך, שיש כח מיוחד בחודש ניסן לשנות ולהשפיע גם על שאר החודשים ולהפוך צירופי הו"ה המורים על גבורות לרחמים. וז"ל: כי חדשי השנה הם שנים עשר כנגד י"ב צירופי הו"ה. ומצינו איזה צירופים שהם מצד גבורות והם הצירופים שהה"ן קודמות ל"ו, ומהם צירופי תמוז ואב וכו'. וצירוף של חדש ניסן הוא כולו רחמים, ולזה בחדש ניסן יכולין הצדיקים לפעול בתפלתם שאותם הצירופים המהודשים המורים על גבורות שיתהפכו גם כן לחסידים ורחמים. עכ"ל.

וצריך להבין, כיצד ניתן בחודש ניסן להפוך את החודשים המורים על גבורות לרחמים?

כתב המקובל רבי אברהם חמוי בספרו בית הבחירה (דיני ראש חודש ניסן אות ב'): ביום ראש חודש ניסן יגיל וישמח מאוד שהגיעו הימים שבהם חפץ ה' לגאלנו ולקדשנו במצוותיו, והן קרבו הימים אשר בהם נעשה רצונו יתברך בעשותינו מצוות רבות בחודש הזה מקריית זמניות, לכן כל הקרב לזמן הזה בהגיע תור עשייתם יגדיל שמחתו לעשות נחת רוח לפני אלהינו מרחם. עכ"ל. (וכלשון הזאת מובא גם ביסוד ושורש העבודה שער הצאן תחילת פרק ד').

מדבריו אתה למד, כי מעלת חודש ניסן היא מחמת ריבוי המצוות שיש בו, וכדברי המדרש רבה על הפסוק "ויהי ביום כלות משה להקים את המשכן". משה רבנו ביחד עם ישראל מסיימים לבנות לקב"ה את ביתו, אחר חודשיים של מאמץ ויגיעה, הגיעה העת והשעה, הכל מוכן להשרות את השכינה בישראל. וידועים דברי רבותינו, שי"כ ויהי אינו אלא לשון צער! כל מקום שהתורה רצתה לשתף אותנו באיזה מאורע והתבטא הקב"ה ופתח במילה 'ויהי', אזי היה באותו מאורע איזה דבר מצער. ואם כן, איזה דבר מצער היה כאן? הרי העידו חז"ל שביום הקמת המשכן הייתה שמחה לפני הקב"ה כביום שנבראו שמים וארץ (עי' שבת פז:).

אלא מבאר המדרש על פי משל למלך שהיה נשוי לאשה קנטרנית, שעל כל דבר ודבר היתה מתלוננת ומקטרת, ומחמת כן תמיד רבו ביניהם. יום אחד החליט המלך לתת למלכה תעסוקה חיובית, 'אמר לה המלך, לכי עשי לך פורפירא', שכר לה המלך את התופרות הטובות ביותר, קנה לה בדים מחומרי הגלם היקרים והמשובחים ביותר ואמר לה לכי ותתפרי לך בגד מלכות, שמלה שתהיה פרי דמיון ויצירתך...

וממשיכים רבותינו: 'כל אותם ימים שהייתה עוסקת באותה שמלת מלכות, לא הייתה מתלוננת ולא מקטרת' - שלום הבית 'נרע' והכל

קו השיעורים "להתענג בתענוגים"

0772618021

לשמיעת שיעורים על עניני חג הפסח הקש: 2211

להזמנת הספר נחלת שדה תנאים ואמוראים הקש: 71

להזמנת שיעורים לחול המועד פסח וליום העצמאות

0504145482